

EL PRINCIPALI D'ARQUIMEDES

El Principi d'Arquimedes

Josep Maria Miró i Coromina

ZAKON

Prijevod i režija: Nenni Delmestre

Hrvatsko narodno kazalište u Šibeniku
sezona 2014. / 2015.

Josep Maria Miró i Coromina

Arhimedov zakon

El principi d' Arquimedes

Hrvatska praižvedba: 7. studenog 2014.

Prijevod i režija: Nenni Delmestre
Scenografija i glazba: Lina Vengoechea
Kostimografija: Sara Lovrić Caparin
Oblikovanje svjetla: Josip Bakula

Glume: Bojan Brajčić, Oriana Kunčić,
Jakov Bilić, Pere Eranović
Inspicijent: Sergej Mioč

ZAKON

Arhimedov zakon

Arhimedov zakon nazvan je po Arhimedu (grč. Αρχιμήδης), (oko 287.- 212. pr. Kr.) iz Sirakuze koji je prvi otkrio ovaj zakon, a koji glasi:

Tijelo uronjeno u tekućinu lakše je za težinu istisnute tekućine.

Hidrostatski tlak koji djeluje s gornje strane tijela manji je od hidrostatičkog tlaka s donje strane.

Razlika tih dvaju tlakova rezultira silom koja tjera tijelo prema gore tj. čini ga lakšim. Tu silu koja djeluje na tijelo uronjeno u tekućinu zovemo uzgon.

Arhimedov zakon, katalonskog autora Josepa Marije Miróa i Corominae, jedan je od najzbudljivijih suvremenih tekstova europskog dramskog pisma, koje su u posljednjih pet godina reanimirali i postavili u centar zbivanja svjetske dramaturgije upravo katalonski autori (Galceran, Soler, Miró, Buchaca, Cunille...). Iako je svjetsku praiizvedbu ugledao prije nepune tri godine, *Arhimedov zakon* dobio je mnoga priznanja i nagrade, među kojima svakako treba istaknuti Nagradu Born, te nominacije za nagrade Max, Butaca i, možda najvažnijih, sedam nominacija za nagrade ACE (nagradu kazališnih kritičara za španjolsko govorno područje, koje obuhvaća više od tristo milijuna ljudi).

Izuzetno nam je drago što će, nakon premijera u Barceloni, Galiciji, Madridu, Bilbao, Buenos Airesu, Porto Ricu, Sankt Peterburgu, Meksiku, Londonu i Rimu, predstava hrvatsku praiizvedbu imati u Hrvatskom narodnom kazalištu u Šibeniku 7. studenoga 2014., u prijevodu i režiji Nenni Delmestre, koja se šibenskoj publici predstavila 2011. godine vrlo uspješnom režijom drame *Kontraksije*.

ZAKON

OVON

Josep María Miró i Coromina

Josep María Miró (rođen 1977.) diplomirao je dramaturgiju na akademiji Institut del Teatre de Barcelona i novinarstvo na sveučilištu Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

Autor je tekstova *Arhimedov zakon* (2011.) – nagrada XXXVI. Born, *Gang Bang* (2011.), *Žena koja je propuštala sve avione* (2009.) – nagrada XXXIV. Born, *Povijest ispričana naopačke, ili ne* (2009.), *Žena i debitant* (2008.) – nagrada Ex Aequo Teatre Principal, *Velika noć za Lurdes G.* (2008.), u koautorstvu s Cristinom Clemente – druga nagrada Lluís Solà, *Dok još nismo ništa znali*, nagrada Lluís Solà, druga nagrada Internacional Stückmarkt i XX. Nagrada Crèdit andorrano, *360"* (2006.) – druga nagrada XX. Premio Marqués de Bradomín, *Kainove žene* (2005.) – nagrada IV. Ramon Viñas, *5 različitih priča* (2011.), *Kokain, pelin, tablete i kava s mlijekom* (2009.), *Kapitis* (2009.) i *Dan kada sam upoznao Harolda Pintera* (2009.).

Režirao je mnoge od svojih tekstova a bio je i asistent redateljima, među kojima su Xavier Albertí, Xavier Pujolràs i Toni Casares, i koreografkinji Germani Civera.

ZAKON
V

Nenni Delmestre

U rodnome Splitu živjela je do svoje osamneste, godine, kada dobiva američku stipendiju odlazi u Sjedinjene Američke Države. Na Međunarodnom Sveučilištu Floride u Miamiu 1981. diplomirala je tehnologiju komunikacija, a 1984. i kazališnu režiju, s najvišim ocjenama i priznanjima dekana. Od tada režira u Hrvatskoj, Sloveniji, Venezueli, Meksiku, Italiji i Makedoniji. Prevodi dramske tekstove s engleskog, španjolskog i talijanskog jezika. Objavljuje eseje o kazalištu u zemlji i inozemstvu. Od 1997. kućna je redateljica HNK Split. U sezoni 2002./2003. vršila je dužnost ravnateljice Drame HNK Split. Od 2002. do 2004. bila je ravnateljica Dramskog programa Splitskog ljeta, a od 2008. do 2010. predsjednica Kazališnog vijeća HNK Split. Od 2002. članica je Vijeća Festivala hrvatske drame Marulićevi dani, 2009. i 2010. njegova izbornica. Izbornica je festivala Mali Marulić za 2012. – 2014. i jedan od urednika Međunarodnog dječjeg festivala Šibenik.

Režirala je više od šezdeset predstava, od kojih su gotovo sve prikazane na domaćim i međunarodnim festivalima, na kojima su ovjenčane s više od pedeset nagrada.

Lina Vengoechea

Lina Vengoechea rođena je u gradu Maracaibu u Venezueli. Nakon studija sociologije i povijesti umjetnosti u Caracasu i Bostonu specijalizirala je kulturni menadžment za neprofitne institucije. U svojoj domovini je od 1985. do 1993. bila ravnateljica *Centro Bellas Artes*, kulturnog centra koji udomljuje i *Teatar Bellas Artes*. Utemeljila je Nacionalni omladinski teatar Venezuele, i bila njegovom ravnateljicom, i Internacionalni festival umjetnosti u Maracaibu, i bila njegovom predsjednicom tri godine. Jedna od utemeljiteljica Umjetničkog multimedijalnog centra Lia Bermudez. Članica je upravnih odbora nekoliko venezuelskih kulturnih institucija. Članica je Hrvatskog društva dramskih umjetnika i jedan od osnivača splitskog kazališta Playdrama.

U posljednjih dvadeset i pet godina sudjelovala je u više od šezdeset kazališnih produkcija, kao scenografkinja, glazbena suradnica i audiovizualna oblikovateljica, u venezuelskim, hrvatskim, slovenskim, talijanskim i makedonskim kazalištima.

Na 2. kikinjskom pozorišnom festivalu (2009.) dobila je nagradu za vizualni design za predstavu *Odlazak*. Godine 2014. dobila je bijenalnu nagradu Rudolf Bunk za scenografiju.

Prevodi dramske tekstove s hrvatskog na španjolski i engleski jezik.

Sara Lovrić Caparin

Rođena je u Šibeniku 1981. godine. Završila je školu likovnih umjetnosti u Splitu, smjer kiparstvo. Poslije toga upisuje Umjetničku akademiju, kiparski odsjek, gdje diplomira 2004. godine u klasi profesora Kažimira Hraste. Stručno se usavršavala 2007. godine u Poljskoj sudjelujući u pripremama i izvedbama predstava u nekoliko poznatih lutkarskih kazališta.

Godine 2011. upisuje Kazališnu akademiju u Pragu (DAMU) smjer scenografija za alternativno i lutkarsko kazalište, a diplomirala je u rujnu 2014.

Od 2003. god. započinje suradnju sa Šibenskim kazalištem, a od veljače 2008. godine stalno je zaposlena u HNK u Šibeniku kao kostimografkinja i stručna suradnica za likovno-scensku djelatnost.

Kao kostimografkinja surađuje u realizaciji predstava; *Neš' ti biža*, *Djevojčica sa žigicama*, *Gle kako dan lijepo počinje*, *Fantazija*, *Škrtičina*, *Buratino*, *Medij*, *Kontraksije*, *Push up 1-3*, *Glorija*, *7. kontinent*, *Okretaj zavrtnja*, *Veliki manevri u tijesnim ulicama*, *Malo veliko kvrgavo drve* (scenografija, lutke i kostim)....

Godine 2010. kao autorica lutaka surađuje sa Zagrebačkim kazalištem lutaka u predstavi *Osvajanje kazališta* Dubravka Jelačića Bužimskog i redatelja Zorana Mužića.

Bavi se i likovno-grafičkim oblikovanjem propagandnih materijala Hrvatskog narodnog kazališta u Šibeniku i Međunarodnog dječjeg festivala.

Postavila je šest samostalnih i pet grupnih izložaba.

Članica je Hrvatskog udruženja likovnih umjetnika (HULU), Split.

Josip Bakula

Rođen je 1966. godine u Šibeniku. Od 1986. godine zaposlen je u HNK u Šibeniku. Sudjelovao je u svim kazališnim projektima, što čini preko 50 premijernih izvedbi, a posebno treba istaknuti dizajn svjetla koji potpisuje u predstavama; *Ni u moru mire.....*, *Antigona u New Yorku*, *Ispit*, *Sakaćenje*, *Ptica čudesnih krila*, *Djevojčica sa žigicama*, *Kradljivci festivala*, *Zaljubljeni lutak*, *Škrtičina i Kontrakcije*, te u glazbeno-plesnim spektaklima: *Zvuci i sjene*, *Duša moje sjene*, *Fantazija*, *Buratino*, *Medij*, *Kontrakcije*, *Prosidba* i *Medvjed*, *Pir malograđana*, *Mačak Džingiskan* i *Miki Trasi*, *Gospođica Julija*, *Push up 1-3*, *Glorija*, *Veliki manevri u tijesnim ulicama*, *Malo veliko kvrgavo drvece ...*

Dobitnik je nagrade *Murva* za oblikovanje svijetla i zvuka u Skradinu 2010. godine na festivalu *Glumište pod murvom*. Svakako treba istaknuti i izuzetan doprinos kroz 30 Međunarodnih dječjih festivala, te mnogobrojne koncerte.

Bojan Brajčić

Bojan Brajčić, rođen u Splitu 1991. godine, diplomirani je glumac iz Splita. Završio je opću gimnaziju „Marko Marulić“ u Splitu 2009. godine. Te iste upisao je Umjetničku akademiju u Splitu, 2013. godine završio preddiplomski studij, a 2014. godine završio diplomski studij glume.

Od 2001. godine član je Dramskog studija za mladež Gradskog kazališta mladih, gdje je nastupao u predstavi „Carevo novo ruho“ u režiji Ivana Lea Leme, te pohađao interkulturalne dramske radionice Edered u Irskoj 2005. Usporedno s glumom aktivno se bavi glazbom, svira dva instrumenta – gitaru i klavir, te od 2009. godine i sklada.

Tijekom studija nastupao je u predstavama Gradskog kazališta mladih *Narančina kora* redateljice Jelene Posavec Tušek, *Grumblijeve kronike* Siniše Novkovića, i *Važno je zvati se Ernešto* redatelja Roberta Raponje. U HNK glumio je u predstavi *Peer Gynt* redatelja Gorana Golovka, *Kontra progresa* redateljice Nenni Delmestre, dok je u predstavama *Majka Courage i njezina djeca* redatelja Dušana Jovanovića, *Romeo i Julija* Nenni Delmestre, te *Amerikanska jahta u splitskoj luci* Dore Ruždjak Podolski nastupao kao glumac, glazbeni izvođač i interpret.

U predstavama *Omladini o idealima* Elvise Bošnjaka i *Pritisci moje generacije* Same M. Streleca, osim kao glumac, potpisuje se i kao autor glazbe. U ovoj sezoni nastupao je u cabaretu *Kako ubiti supruga, bez suvišnih zašto* Jelene Posavec Tušek i mjuziklu "Diokles" Ivana Lea Leme. Iako po vokaciji glumac, kreativne izazove traži i u glazbenom izričaju, te sklada popularnu i scensku glazbu.

Oriana Kunčić

Oriana Kunčić rođena je 1971. godine u Šibeniku. Do 1990. godine bila je članica ansambla baletnog studija, te dramskog ansambla Šibenskog kazališta, igrajući u predstavama *Bajka o kraljevim trešnjama*, *Div Samoživ*, *Krik*, *San ljetne noći*, *Crvenkapica pojela vuka*, *Nečastivi na filozofskom fakultetu* i *Hamlet u Mrduši donjoj*.

Na univerzitetu Ca'Foscari u Veneciji od 1994. do 1997. godine studira na smjeru Storia dello Spetacolo. Diplomirala je glumu na Akademiji scenskih umjetnosti u Sarajevu 2002. godine, u klasi profesora Admira Glamočaka. Glumila je u predstavama i filmovima *Go West* (igrani film, režija: Ahmed Imamović), *Brod luđaka* (igrani film, režija: Matias Lebberer), *Romeo i Julija* (kazališna predstava, režija: Haris Pašović), *Konkurs* (kazališna predstava, režija: Alen Drljević), *Lutka s kreveta broj 21* (kazališna predstava, režija: Oriana Kunčić).

Od 2003. godine radi kao Casting direktor, surađujući s nizom bosanskohercegovačkih, hrvatskih i europskih redatelja, poput Srđana Karanovića, Jasmile Žbanić, Hans Christiana Smitha, Andree Štake, Rudolfa Schweigera, Gabrielle Rusell i drugih. Tri filma na kojima je radila prikazana su u natjecateljskoj konkurenciji *Berlinalea*, dok je film *Grbavica* Jasmile Žbanić, osvojio Zlatnog medvjeda. Kao asistentica redatelja radila je na pet igranih filmova i jednoj kazališnoj predstavi (*Tetovaža*, redateljica Aida Bukvić).

Dugogodišnja je suradnica Međunarodnog dječjeg festivala u Šibeniku, a od 2010. godine članica je ansambla Hrvatskog narodnog kazališta u Šibeniku gdje je igrala u predstavama *Kontrakcije* M. Bartletta, *Pir malograđana* B. Brechta, *Mačak Džingiskan* i *Miki Trasi* V. Parun - L. Tuača, *Prosidba* i *Medvjed* A. P. Čehova, *7. kontinent* P. Radin, *Malo veliko kvrgavo drvece* O. Raka.

Hrvatsko narodno
kazalište u Šibeniku

sezona 2014./2015.

Jakov Bilić

Jakov Bilić rođen je 1988. godine u Šibeniku. Nakon završene osnovne škole upisuje Gimnaziju Antuna Vrančića u Šibeniku. Kroz osnovnu i srednju školu aktivno je sudjelovao na gradskim, županijskim i državnim natjecanjima *Lidrano*. U petom razredu osnovne škole sudjelovao je na međunarodnom susretu scensko nadarene djece *EDERED* u Estoniji.

Početak srednje škole uključuje se u rad kazališne radionice šibenskog HNK pod vodstvom Pere Mioča. Za glavnu ulogu Hanibala Gašpara u predstavi *Jadi mladog tajkuna* u izvedbi dramske scene *Virko* iz Šibenika na *13. Danima hrvatskog amaterskog kazališta* u Kastvu dobio je nagradu za najboljeg amaterskog glumca u toj sezoni.

Akademiju dramske umjetnosti u Zagrebu upisao je u 2007. godine u klasi prof. Joška Ševe, a magistrirao 2012. godine u klasi prof. Ivice Boban. U studenom 2012. godine ulazi u angažman u HNK Šibenik na mjesto glumca te igra u svim dramskim produkcijama matične kuće. Kao student sudjelovao je u više navrata na otvaranju Dubrovačkih ljetnih igara, a na 62. Dubrovačkim ljetnim igrama igrao je u predstavi *Kralj Edip* u režiji Edvarda Millera te izvedbi festivalskoga dramskog ansambla. Za ulogu don Jere u predstavi *Glorija* Ranka Marinkovića nominiran je za nagradu hrvatskog glumišta

Pere Eranović

Rođen je 23. 04. 1990. Osnovnu školu kao i Nadbiskupijsku klasičnu gimnaziju "Don Frane Bulić" završio je u Splitu. Nakon šest godina aktivnosti u dramskom studiju splitskog GKM-a upisuje glumu na UMAS-u gdje i magistrira 2014. godine monodramom *Priče iz Vukovara* koja je spremna za daljnje izvođenje.

Tijekom svog akademskog obrazovanja ostvario je konkretne uloge u predstavama splitskog HNK kao što su *Romeo i Julija*, *Peer Gynt*, *Majka Hrabrost i njena djeca*, *To dijete* i *Pritisci moje generacije*.

Igrao je i u kazalištu Playdrama Elvise Bošnjaka u predstavi *Omladini o idealima*. Prvi glumački susret s kazalištem dogodio se u djetinjstvu, kada je kao dvanaestogodišnjak zaigrao manju ulogu u predstavi Nenni Delmestre *Pukovniku nema tko pisati*, a *Arhimedov zakon* je četvrta predstava koju radi pod njenom redateljskom palicom.

Snimio je nekoliko kratkometražnih filmova od kojih su neki išli i na međunarodne filmske festivale (*Tulum* Tonija Banova), a pojavio se i u, nažalost još neprikazanom filmu Danijela Marušića *Bella Biondina*.

Osim glumom, bavi se i glazbom, svira bubanj u metal bendu, gitaru i svladava irsku frulicu. Voli sve što voli dobro!

Gradskim bazenom, punim klora, Josep Maria Miró predočuje nam savršenu parabolu našeg sterilnog društva, koje ne tolerira ekscese. Pripovijeda nam o događaju za koji ne znamo da li se dogodio ili nije: djevojčica priča svojim roditeljima da je vidjela da je trener poljubio jednog od njezinih prijatelja. Radi li se samo o nevinom poljupcu, kako uporno tvrdi trener, ili stvarno postoji neka skrivena namjera?

Događaji su prezentirani iz dva potpuno različita kuta, koja se ne mijenjaju od početka do kraja djela, tako da je gledatelj taj koji na kraju mora riješiti veliku dilemu.

Kao što se može vidjeti u *Ženi koja je propustila sve avione*, *Redaljci* i *Arihimedovu zakonu*, ponovno se pokazuje konstantna kreativnost Josepa Miróa: gledatelj mora zauzeti stav – od njega se traži da sudjeluje u društvenoj debati kojom se djelo bavi. Teatar se nastavlja, a pisac prestaje diktirati koje se stajalište mora usvojiti.

S druge strane, problem koji se izlaže u djelu nije samo saznanje je li trener kriv ili nevin; iznad svega, radi se o tomu kakav se model ponašanja nameće na Zapadu. Želimo li živjeti u svijetu u kojem je još uvijek dopušteno iskazivati nježnost prema djetetu a da pritom ne budemo optuženi za zlostavljanje ili preferiramo društvo u kojem vlada pretjerana sigurnost, koja traži kontrolu nad pojedincima kako bi se spriječila ikakva opasnost?

To je prava dilema s kojom se suočava zapadno društvo. A sve veća potražnja za sredstvima i napravama za zaštitu i samoobranu pokazuje nam da je odluka već pala.

Osim društvenog problema pedofilije, ovo djelo odražava puno složeniju realnost, koju filozof Gilles Deleuze povezuje sa slučajem novog fašizma: "neofašizam je globalni pakt o sigurnosti, za postizanje mira i ravnoteže u strahu i tjeskobi koji vladaju", a koji svakog od nas pretvaraju u neofašista koji mora „ugušiti“ svaku stvar, svako lice, svaku malo težu riječ s kojima se suoči u našoj ulici, u četvrti ili kinu. I protiv te opće anestezije, odumrlosti, bori se Josep Maria Miró. Ako i postoji polemika u vezi s tom temom, za to imamo teatar.

(Iz predgovora knjizi koju je u Tarragoni 2012. objavio izdavač Arola editors)
Djelo koje otvara pitanja o modernim strahovima, predrasudama i povjerenju.

Laurent Gallardo

Živimo u vremenima uistinu opasnim za djecu. Nikada do sada djeca nisu bila toliko izložena opasnostima koje vrebaju od odraslih, bilo da se radi o uvlačenju djece u poroke droge, alkohola ili prostitucije ili novačenju u paravojne skupine, bande i druge nasilničke grupe. Nikada djeca nisu bila nezaštićenija. Jedan od razloga tomu je to što njihovi roditelji imaju sve manje vremena za njih. Teza koju kaže jedno od lica u komadu – "Kada se radi o djeci ne mogu a da ne budem nepovjerljiv prema odraslima" – nažalost stoji.

Istovremeno, našom djecom bave se i odrasli u koje bi i roditelji i djeca trebali imati apsolutno povjerenje, kao što su liječnici, profesori, svećenici, treneri, instruktori... njihovi kontakti s djecom često su od presudnog značenja za zdravo i konstruktivno odrastanje.

Predstava se bavi sljedećom temom: što se dogodi kada na jednu od tih osoba padne sumnja o zlostavljanju djeteta? Novine i televizija svakodnevno nas bombardiraju takvim pričama, pa živimo u opravdanom strahu da se takvo što može dogoditi i našem djetetu. Ali, jesmo li zbog vlastitog straha, paranoje ili predrasuda spremni osuditi nekoga bez ijednog pravog dokaza? Kada se radi o našem djetetu, jesmo li spremni zanemariti tezu da je čovjek nevin dok mu se ne dokaže krivica? Kada se radi o našem djetetu, jesmo li svjesni, i je li nam to uopće važno, kakve posljedice takve teške, ali nedokazane optužbe mogu imati za život nekog profesora, svećenika, trenera?

Sve su to pitanja koja u gotovo trilerskoj formi ova predstava **postavlja pred nas**, ali ono **najvažnije pitanje glasi**: u kakvom svijetu zaista želimo živjeti? Želimo li živjeti u svijetu **bez ljudskog kontakta**, dodira, **nježnosti, suosjećanja**, zato jer su naši strahovi i naša blindirana sigurnost važniji od **svega drugog? Gdje je granica između normalnog ljudskog kontakta i zlostavljanja**, i kako tu granicu povući? *Arhimedov zakon* postavlja ta pitanja s vrlo izbalansiranim argumentima, pa će, nadamo se, potaknuti razgovor o toj temi nakon što odgledate predstavu.

Nenni Delmestre

Voditelj tehničke službe: Boris Radić
Majstor svjetla: Josip Bakula
Majstor tona: Pavle Karega
Scenski radnici: Frane Celić, Živko Gulin
Šminker: Radovan Periša
Frizerka: Miljenka Mikulandra
Izrada scenografije: Može, sve može
Izrada kostima: Jovica Todorović
Garderobijerka: Ema Lušić
Producent: Željko Koloper
Propagandistica: Jadranka Šestan Kostanić
Referentica - arhivar: Iva Radovčić

Nakladnik:

Hrvatsko narodno kazalište u Šibeniku
Kralja Zvonimira 1, 22000 Šibenik

Za nakladnika: Maja Trlaja, v.d. ravnateljica

Urednica knjižice: Nenni Delmestre

Likovno i grafičko oblikovanje: Sara Lovrić Caparin

Fotografije: Ante Baranić, Sara Lovrić Caparin (naslovnica)

Lektura: Vilijam Lakić

Tisak: Tiskara Malenica d.o.o. Šibenik

Naklada: 2 000 primjeraka

Pokrovitelji:

Republika Hrvatska Ministarstvo kulture

Grad Šibenik

Županija šibensko - kninska

Medijski pokrovitelj:

Radio Ritam

Uz podršku:

Javna ustanova sportski objekti

Gradski parking

Ronilački centar Neptun d.o.o.

Donatori:

Stina

Matkol

Grad Šibenik

ŽUPANIJA
ŠIBENSKO-KNINSKA

JAVNA USTANOVA
SPORTSKI OBJEKTI

